

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	23.12.2025, Narva
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Ragnar Plistkin
Ametiasutuse nimi:	Viru Ringkonnaprokuratuuri Narva osakond
Kriminaalasja number:	25233000913
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	X.X. (ik xxxxxxxxxxxx)

Kriminaalmenetluse raames kogutud tõenditega on leidnud kinnitust, et X.X. 30.11.2025 kella 10.30 paiku Narvas asuvas korteris lõi konflikti käigus oma alaealist tüdruku X.X. käega vastu pead ning seejärel lõi oma abikaasat X.X. kahel korral rusikaga näo piirkonda, tekitades eelnevalt kirjeldatud käitumisega kannatanutele X.X. ja X.X. füüsilist valu ning kannatanule X.X. kehavigastusena hematoomi vasaku silma piirkonnas. Seega X.X. pani eelnevalt kirjeldatud tegevusega toime KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o kehalise väärkohtlemise, kui see on toime pandud lähisuhtes ja korduvalt.

Arvestades KrMS § 202 sätteid, saab kriminaalmenetluse lõpetada, kui tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas lähtuvalt avalikust menetlushuvist või eripreventiivsest vajadusest. Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur. Kuivõrd kuriteoga ei tekitatud kannatanutele raskeid kehavigastusi ega ülemääraseid füüsilisi kannatusi, siis ei saa rääkida sellest, et X.X. süü oleks suur. Seda enam X.X. on ülekuulamisel avaldanud, et tal on siiralt kahju ning ta mõistab oma teo tõsidust. Pärast seda, kui ta oli oma tüdruku löönud, hakkas ta kohe tema ees vabandama ning teda kallistama. Seejärel lähenes talle abikaasa, kes hakkas teda tehtu eest sõimama.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Kui inimene eksib kehtiva õiguskorra vastu nii rängalt, et tema suhtes tuleb alustada kriminaalmenetlust, järgneb üldjuhul kuriteosündmuse koosseisulise ja tõendatud teol toimepanemisele riigipoolne reageering ehk kriminaalkaristus. Samas on seadusandja jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oportuuniteediprintsiibi põhimõtet ja tema suhtes kriminaalmenetlus lõpetada. Seda eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine pole ilmselgelt vajalik. Antud printsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õiguserikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökoonoomika põhimõttest tulenevalt menetluslikke ressursse kasutada võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigushüvede võimalikult ulatuslik kaitse.

Avalikust menetlushuvist on võimalik rääkida, kui eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on menetluse jätkamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas, kui isikut on kahe aasta jooksul enne uue kuriteo toimepanemist sarnase süüteo eest karistatud või on tema suhtes menetlus otstarbekuse kaalutlusel lõpetatud või isik on oma muu käitumisega tõestanud, et tema edaspidise õiguskauulekuse tagamiseks, mida muul moel ei ole võimalik korraldada, on vajalik rakendada mõjutusvahendeid või karistusi. Avalik menetlushuvi on olemas ka siis, kui üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt on isiku karistamine vajalik. Selline vajadus on üldjuhul olemas siis, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid.

Võrreldes käesoleva kriminaalasja tehioalusid avalikku menetlushuvi tingivate asjaoludega, ei esine prokuröri hinnangul kriminaalasja materjalidest nähtuvalt X.X. osas KrMS § 202 kohaldamist välistavat eri-või üldpreventiivset vajadust, mistõttu nimetatud kaalutlustel pole kriminaalmenetlusega jätkamine / karistuse kohaldamine ilmtingimata tarvilik.

Antud kuriteo eest näeb KarS § 121 lg 2 p 2, 3 ette karistusena kas rahalise karistuse või (maksimaalselt) kuni viieaastase vangistuse. Kohtueelse uurimise käigus ei ole tuvastatud karistust raskendavaid asjaolusid KarS § 58 mõttes. X.X. ei ole varem väärteo- ega kriminaalkorras karistatud. Lisaks puudub informatsioon, et X.X. oleks varem kedagi kehaliselt väärkohelnud või, et ta oleks pärast talle etteheidetatavat kuritegu pannud toime süütegusid, millest omakorda võib järeldada, et kahtlustatav on senise kriminaalmenetluses kogetu põhjal endale põhjalikult selgeks teinud, et kahtlustuses kirjeldatud käitumine kannatanute suhtes oli lubamatu ning sellist käitumist ei õigusta isegi vaimne murdumine emotsionaalse pingeseisundi laineharjal.

Eeltoodust tulenevalt jääks käesoleval juhul riigi reageering kriminaalasja kohtusse saatmise kaudu sedavõrd abstraktseks, et ei võimalda tajuda kahtlustataval enda antisotsiaalse käitumise tegelikku mõju ega tagajärgi. Sedastatav on ka X.X. soov käituda edaspidi õiguskauulekalt. Seega prokurör on seisukohal, et olukorras, kus X.X. on siiras soov käituda edaspidi õiguskauulekalt ning lahendada konflikte rahumeelsel teel, on tema õiguskauulekale käitumisele suunamist võimalik saavutada ka muude vahenditega kui avaliku karistamisega.

Prokurör pöörab siinkohal tähelepanu sellele, et kriminaalmenetluse lõpetamine otstarbekuse kaalutlusel ei tähenda seda, et kahtlustatav on käitunud õiguspäraselt. Prokuröri hinnangul ei saa sellist menetluse lõpetamist käsitleda ka kui avalikkusele signaali saatmisena, et selliseid tegusid võib toime panna. Vastupidi, lõpetades menetluse KrMS § 202 alusel, asub riik seisukohale, et kahtlustatava käitumises on olemas kõik kuriteo tunnused, lihtsalt selle hukkamõistu väljendamiseks, ülekohtu heastamiseks ja kahtlustatava edaspidise õiguskauuleka käitumise tagamiseks ei ole kriminaalkaristus kõige tõhusam vahend.

X.X. poolt vabatahtlikult võetavad kohustused aitavad tal leida sisemist jõudu ja motivatsiooni vägivaldavaba elukorralduse hoidmiseks. Seega X.X. isikust ja tema süüteoost tulenevalt on kohane abinõu edaspidiste õigusrikkumiste välistamiseks ja enesekontrolli teadvustatud juhtimiseks sotsiaalprogrammi läbimine.

Sotsiaalprogrammi kohaldamise eelduseks on täiendava kohustusena võetav üldkasuliku töö tegemine. Üldkasuliku töö määramine 30 tunni mahus on optimaalne suurus, sest isik peab esmalt asuma läbima sotsiaalprogrammi ning samaaegselt tehtav üldkasulik töö on teoreetiliste oskuste omandamist toetav praktiline tegevus läbi füüsilise aktiivsuse. Üldkasuliku töö tegemist takistavad asjaolud puuduvad. Oluline on märkida, et X.X. näol on tegemist isikuga, kes vajab enda

enesekontrolli juhtimiseks täiendavat tuge, mistõttu käesoleval juhul on oluline määratud kohustuse individualiseerimine isikut iseloomustavatest omadustest lähtuvalt.

Juhindudes KrMS § 202 lg-st 7 ja 206, abiprokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25233000913 menetlus X.X. suhtes, kuna kahtlustatava süü ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.
2. **Kahtlustatavale määratud kohustuse liik ja tähtaeg:**
 - 1) KrMS § 202 lg 2 p 5 alusel kohustub X.X. läbima Tallinna Vangla Viru kriminaalhooldusosakonna poolt läbiviidava sotsiaalprogrammi, mille eesmärgiks on maandada vägivaldset käitumist soodustavaid riske ning pakkuda tuge inimeste omavahelistes suhtes tõusetuda võivate konfliktide rahumeelseks lahendamiseks. Konkreetse sotsiaalprogrammi määrab kriminaalhooldusametnik pärast esmast hindamist. Sotsiaalprogrammi läbimise tähtaeg on 31.07.2026.a.
 - 2) KrMS § 202 lg 2 p 3 alusel kohustub X.X. tegema 30 tundi üldkasulikku tööd hiljemalt 01.04.2026.a.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: Tõkendit ei ole kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: Puuduvad.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: Andmeid ei kustutata.
6. Kriminaalmenetluse kulud: Puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 edastada kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamatult kannatanule/alaealise kannatanu seaduslikule esindajale X.X. e-postiga, kahtlustatavale X.X. e-postiga ning Tallinna Vangla Viru kriminaalhooldusosakonnale e-postiga.
8. Kannatanul/alaealise kannatanu seaduslikul esindajal on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu/alaealise kannatanu seaduslik esindaja põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile (Wismari 7, Tallinn 15188 või e-post info@prokuratuur.ee).

(allkirjatatud digitaalselt)
Ragnar Plistkin